

АКТУАЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ ЕКСТРАКТУ РІДКОГО З ПЛОДІВ КАЛИНИ ЗВИЧАЙНОЇ ЯК ЕФЕКТИВНОГО ЗАСОБУ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ОРГАНІЗМУ

Ярошенко А.О., Шпичак О.С.

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету, м. Харків, Україна

promek-ipksf@nuph.edu.ua

Вступ. Калина звичайна (*Viburnum opulus* L.) – широко розповсюджений в нашій країні багаторічний чагарник, що зустрічається як у дикорослому стані, так й культивується, в тому числі як декоративне. Існують карликові та вічнозелені різновиди калини звичайної. На сьогодні виведено ряд сортів: Захід, Садова, Елексир, Солодкоплідна, Нанум, тощо. Монографії на кору та плоди калини звичайної включено до Державної Фармакопеї України 2.4. У свіжих плодах калини міститься значна кількість β -каротину та анітоціанів, рибофлавін, пантотенова та фолієва кислоти, калій, хлор, магній, кальцій, манган, молібден, ферум та багато інших корисних речовин. Зокрема, у 100 г плодів набирається 93% добової потреби вітаміну С. Протипоказання до застосування плодів пов'язані із захворюваннями нирок, виразкою шлунку та подагрою (через високий вміст органічних кислот та пуринових речовин у сировині). Плоди калини здавна використовуються в народній медицині для зниження артеріального тиску, при застудах, кашлі, як проносний засіб і при гастритах зі зниженою кислотністю. Через те, що калина містить потужні антиоксиданти – вітамін С, каротиноїди та ін., її вживання показано для профілактики онкологічних захворювань та з метою збереження молодості і краси. Також плодам калини притаманні загальнозміцнювальний, протизастудний, антимікробний (калина дуже корисна для легень); спазмолітичний, седативний, гіпотензивний ефекти.

Мета роботи – розробка технології одержання рідкого екстракту з плодів калини звичайної (*Viburnum opulus* L.).

Матеріали та методи. Сировину заготовляли протягом 2019-2022 років в різних регіонах України. Використовували традиційні підходи до розробки технології одержання галенових препаратів. Усі параметри екстракту рідкого визначено експериментальним шляхом з урахуванням біологічної активності одержаного засобу, ефективності, доступності та нешкідливості реактивів, а також практичного відтворення способу його одержання у промислових умовах.

Результати та їх обговорення. Нами визначено основні технологічні параметри сировини (плодів калини), обрано оптимальний екстрагент, встановлено його співвідношення з сировиною з метою вилучення максимальної кількості суми біологічно активних сполук з плодів калини звичайної (*Viburnum opulus L.*) та визначено найбільш раціональні терміни екстракції. Також обрано критерії стандартизації одержаного фітозасобу та підтверджено його антимікробну дію. Оригінальність розробки захищено патентом України на корисну модель.

Висновки. Розроблений оригінальний фітозасіб є перспективним для його впровадження і використання як загально зміцнювального засобу при профілактиці низки захворювань, що супроводжуються зниженням імунітету.